

Εισήγηση της ΑΡΑΓΕΣ πάνω στο θέμα 9 της Αντιπροσωπείας της 15/02/2025 για τον ρόλο του ΤΕΕ για τα ζητήματα Πολιτικής Προστασίας

1. Η κλιματική κρίση είναι παρούσα και η λεκάνη της Μεσογείου μετατρέπεται σε μία περιοχή που τα έντονα και καταστροφικά πλημμυρικά φαινόμενα θα εμφανίζονται με μεγαλύτερη συχνότητα και ένταση. Την καταστροφή από τον Daniel στη Θεσσαλία με τα γνωστά αποτελέσματα ακολούθησε η μεταφορά του φαινομένου στη Ντέρνα της Λιβύης με 6000 νεκρούς και χιλιάδες αγνοούμενους, για να συμβεί το πιο πρόσφατο γεγονός στην Βαλένθια της Ισπανίας. Πολύ περισσότερα είναι και τα μικρότερης κλίμακας αλλά εξίσου καταστροφικά συμβάντα σε όλη τη περιοχή της Μεσογείου. Η χώρα μας κατά συνέπεια εκτός από μία κατεχοχόν σεισμογενή περιοχή, και μία ξηροθερμική περιοχή με πολλές πυρκαγιές το καλοκαίρι, καθίσταται και χώρος πιθανής εμφάνισης έντονων πλημμυρικών φαινομένων με ανυπολόγιστες συνέπειες.
2. Το ζητούμενο ενός καλά οργανωμένου και αποτελεσματικού συστήματος πολιτικής προστασίας, που να μπορεί να προλαμβάνει τα συμβάντα και να υποστηρίζει τον κρατικό μηχανισμό ώστε αυτός να είναι ωφέλιμος για τους πολίτες μπροστά σε τέτοιες κρίσεις είναι πρόδηλο. Και προφανώς το ΤΕΕ έχει λόγο για αυτό. Τα συστήματα πολιτικής προστασίας αντικειμενικά εμπλέκουν μηχανικούς όλων των ειδικοτήτων τόσο στον σχεδιασμό τους, όσο και στην αξιολόγηση της ετοιμότητάς τους, όπως επίσης και στην πραγμάτωση των δράσεων τους κατά την εξέλιξη μίας κρίσης και κατά την επούλωση των πληγών που αφήνουν οι καταστροφές.
3. Δεν κρύβουμε ότι ανησυχούμε από το γεγονός ότι η σημερινή σπουδή με την οποία διοικείται το ΤΕΕ, κινδυνεύει να εξαντλήσει την παρέμβασή του φορέα μας σε ένα ακόμα αποσπασματικό project σαν τα δεκάδες που αναλαμβάνει το ΤΕΕ τα τελευταία χρόνια, μετατρέποντας μία ουσιαστική ανάγκη σε επιχειρηματική ευκαιρία για όσους λυμαίνονται με αδιαφάνεια και χωρίς κοινωνικό έλεγχο τις μελέτες που προκηρύσσει το υπερυπουργείο ΤΕΕ με σχεδόν ανύπαρκτο αποτέλεσμα για την κοινωνία.
4. Ένα ΤΕΕ που πραγματικά θα νοιάζονταν για το θέμα της Πολιτικής Προστασίας αλλά και όλων των ζητημάτων που άπτονται των φυσικών καταστροφών δεν θα συζητάγε το θέμα μία ακόμη φορά τελευταίο στη σειρά και μάλιστα ως εξ αναβολής από την προηγούμενη αντιπροσωπεία που είχε ως βασικό θέμα τον προϋπολογισμό και δεν «περίσσεψε» χρόνος για να συζητηθεί και παρά τις διαβεβαιώσεις του προέδρου της Α/ΤΕΕ ότι θα είναι πρώτο θέμα σε επόμενη διαδικασία. Ένα ΤΕΕ που πραγματικά θα νοιάζονταν θα έπρεπε σήμερα να μπορεί να παρουσιάζει τα αποτελέσματα μιας ουσιαστικής παρέμβασης που δεν έγινε ποτέ και λείπει.

5. Οι συνέπειες από τις φυσικές καταστροφές είναι και ταξικά ανισομερείς και διακρατικά ανισομερείς με τα φτωχότερα κράτη να πληρώνουν αυτές με μεγαλύτερο κόστος σε χρήμα και ανθρώπινες ζωές. Το κόστος των επανορθώσεων από τις ζημιές που αναμένονται να προκληθούν παγκοσμίως την περίοδο της κλιματικής κρίσης πάνω στην δημόσια και ιδιωτική περιουσία αλλά και το κόστος από τις ίδιες τις ζωές που θα χαθούν, έχει ήδη προσδιοριστεί από την επιστημονική κοινότητα ως υπερπολλαπλάσιο του κόστους που θα απαιτούνταν για να αναιρεθούν οι αιτίες που προκαλούν την κλιματική κρίση και να πραγματοποιηθούν ουσιαστικές προληπτικές παρεμβάσεις θωράκισης των πόλεων και των κατασκευών. Μια χώρα σαν την Ελλάδα, με δεδομένη την σημερινή οικονομική κατάσταση της, θα έπρεπε να πρωτοστατεί σε δράσεις πάνω σε αυτό τον άξονα σκέψης. Και αυτό θα ήταν η μεγαλύτερη προσφορά απέναντι στις επόμενες γενιές.

6. Είναι συνεπώς σαφές ότι το θέμα αντιμετώπισης των φυσικών καταστροφών δεν μπορεί να εξαντληθεί στο ζητούμενο ενός αποτελεσματικού συστήματος πολιτικής προστασίας. Περισσότερο από όλα λείπει ένα ΤΕΕ που θα τολμούσε να διατυπώσει και πάνω σε αυτό να καλέσει την κοινωνία σε συστράτευση, το βασικό ζητούμενο αλλαγής πολιτικής απέναντι στην αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών και ειδικά αυτών που σχετίζονται με την κλιματική κρίση. Το ζητούμενο που λέει ότι η επένδυση δημόσιου χρήματος και η στόχευση των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων θα έπρεπε αφενός να είναι πάνω σε στόχους που αίρουν ή επιβραδύνουν την κλιματική αλλαγή και αφετέρου πάνω σε στόχους που προλαμβάνουν τις καταστροφικές συνέπειες από αυτά τα φαινόμενα. Η αφωνία του επιστημονικού μας φορέα τείνει να μοιάζει με υποστήριξη του καρτέλ των συμφερόντων που καλοβλέπουν και κερδοσκοπούν από την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν μετά την όποια καταστροφή.

7. Λείπει επίσης από το ΤΕΕ μια συζήτηση που θα έπρεπε το ίδιο να είχε ήδη σπεύσει να οργανώσει πάνω στα θέματα της καλύτερης θωράκισης και μείωσης της τρωτότητας των κατασκευών ανοίγοντας θαρρετά μια σειρά ζητημάτων όπως αυτή της αναθεώρησης των περιβαλλοντικών συντελεστών στις κατασκευές ή το επείγον, μετά τα γεγονότα στη Θεσσαλία και τη Βαλένθια, άνοιγμα των ρεμάτων και ποταμών με εξασφάλιση πλημμυρικών ζωνών μέσα στις πόλεις μας. Γενναίες αποφάσεις όπως αυτή της αναθεώρησης του αντισεισμικού κανονισμού δεν μπορεί να λαμβάνονται κατόπιν εορτής. Τώρα είναι η ώρα να τεθούν επί τάπητος.

8. Δεν κρύβουμε επίσης την ανησυχία μας για τον τρόπο που η κυβέρνηση αντιμετωπίζει την πρόκληση της κλιματικής κρίσης, τις δασικές πυρκαγιές, τον κίνδυνο λειψυδρίας αλλά και των προβλημάτων που ενδεχομένως εμφανίζει το κτηριακό απόθεμα και οι υποδομές της χώρας ενόψει ενός μεγάλου σεισμού. Παρά τις μεγάλες καταστροφές που προκλήθηκαν σε μία ολόκληρη περιφέρεια της χώρας από τον Ντάνιελ, τις καταστροφικές πυρκαγιές στην Εύβοια, στον Έβρο, τη Ρόδο, την Αττική (με το 37% πλέον της δασικής έκτασής της καμμένο) και αλλού ή ένα παρατεταμένο χιονιά στην Αθήνα, η κυβέρνηση φαίνεται να έχει μείνει κολλημένη στον αριθμό 112. Η αντιπλημμυρική θωράκιση των πόλεων αντί να είναι υπ' αριθμόν ένα προτεραιότητα στον προγραμματισμό έργων και στη διοχέτευση κονδυλίων της τελευταίας περιόδου χωλαίνει. Αντιθέτως ως μια φορά ακόμα θεατές στο ίδιο έργο παρακολουθούμε μια κυβέρνηση να εκμεταλλεύεται με κάθε τρόπο το πρόβλημα που αφήνουν οι φυσικές καταστροφές για να κάνει business, στέλνοντας τον κόσμο να γίνει πελατεία στις ασφαλιστικές εταιρείες, αναμοχλεύοντας ιδιωτικοποιήσεις και προωθώντας ένα χρεωκοπημένο αναπτυξιακό μοντέλο που απέναντι στο μαράζωμα της υπαίθρου το μοναδικό που αντιπροτείνει είναι την ανεξέλεγκτη και χωρίς περιβαλλοντικούς φραγμούς τουριστική ανάπτυξη και την χωρίς σχέδιο ανάπτυξη των ΑΠΕ με μόνο γνώμονα την εξυπηρέτηση των επενδυτών. Όλα για το κέρδος, μόνο

που οι πολιτικές ευθύνες όσων έγιναν και όσων φοβούμαστε ότι θα επακολουθήσουν δεν είναι αόριστες και δεν ξεχνιούνται.

9. Τουλάχιστον στο θέμα της διαχείρισης των υδάτων και της αντιμετώπισης του κινδύνου λειψυδρίας, το ΤΕΕ με την πρόσφατη απόφασή του τάσσεται υπέρ της διασφάλισης του δημόσιου χαρακτήρα του νερού και υπέρ πολιτικών ορθής διαχείρισης της ζήτησης με επενδύσεις για τη μείωση των διαρροών σε δίκτυα ύδρευσης και άρδευσης, αντιμετώπισης της κατασπατάλησης νερού όπου αυτή υπάρχει και αναζήτησης εναλλακτικών πόρων, όπως από την επαναχρησιμοποίηση λυμάτων, των εμπλουτισμό υδροφορέων, την αξιοποίηση του βρόχινου νερού, μέτρα συμβατά με τις εντεινόμενες συνθήκες κλιματικής κρίσης. Παρόλα αυτά, απέχει αρκετά ώστε να πάρει επιπλέον πρωτοβουλίες για την τοποθέτηση της γενικότερης συζήτησης σε επωφελές για τις κοινωνικές ανάγκες και το περιβάλλον πλαίσιο, αποτρέποντας φαραωνικά έργα που προτείνονται από την πλευρά της κυβέρνησης και κινούνται σε εντελώς αντίθετη λογική.

10. Προϋπόθεση διατήρησης και επαύξησης των αντοχών των κατασκευών μας αλλά και η στελέχωση ενός αποτελεσματικού κράτους στις νευραλγικές υπηρεσίες που σχετίζονται με τα θέματα που συζητούμε, στα πλαίσια υπεράσπισης αυτού που ονομάζουμε δημόσιο συμφέρον, παραμένει η διατήρηση ενός υψηλού επιπέδου σπουδών και ακαδημαϊκών προσόντων για τους μηχανικούς στην χώρα. Αντί σήμερα να καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε διαρκώς μια κυβέρνηση υπηρέτη των επιχειρηματιών σχολαρχών που κόπτονται να περάσει η επιλογή των ιδιωτικών πανεπιστημίων και των πτυχίων χαμηλών προσδοκιών και αμφισβητούμενων προσόντων, θα έπρεπε το ΤΕΕ να πρωτοστατεί και να οργανώνει τη συζήτηση για το πως τα προγράμματα σπουδών των βασικών ειδικοτήτων στα ελληνικά πανεπιστήμια θα εμπλουτιστούν και θα ενισχυθούν με αντικείμενα που άπτονται της αντιμετώπισης της κλιματικής κρίσης, των φυσικών καταστροφών και της οργάνωσης αποτελεσματικών συστημάτων μαζικής κινητοποίησης και πολιτικής προστασίας για την αντιμετώπιση κρίσεων.

11. Η στελέχωση των κρίσιμων υπηρεσιών στη χώρα μας στη πλειονότητα των περιπτώσεων είναι από ανεπαρκής έως ανύπαρκτη. Το κύριο έργο της Αποκατάστασης Φυσικών Καταστροφών το φέρουν σε πέρας Συμβασιούχοι Μηχανικοί οι οποίοι πρέπει επιτέλους να μονιμοποιηθούν. Το δε αρμόδιο Υπουργείο καθυστερεί τη σύνταξη του οργανισμού του και τους υποχρεώνει να χρηματοδοτούν από τις τσέπες τους τις εκτός έδρας μετακινήσεις. Η πλήρης στελέχωση των υπηρεσιών που σχετίζονται με την διαχείριση των θεμάτων της κλιματικής κρίσης, των δασικών πυρκαγιών, της αντισεισμικής προστασίας της πολιτικής προστασίας σε όλο το εύρος του δημοσίου για να είναι αποτελεσματική και η πρόληψη και η αντιμετώπιση των κρίσεων και η αποκατάσταση των ζημιών και η υποστήριξη των τοπικών κοινωνιών μετά τις καταστροφές είναι επιτακτική και το ΤΕΕ θα έπρεπε να πρωτοστατεί επίμονα και όχι αποσπασματικά.

12. Το ότι επικεντρώνουμε στα θέματα αποτροπής και πρόληψης των φυσικών καταστροφών δεν σημαίνει ότι υποτιμούμε τη σημασία στήριξης των ανθρώπων και των τοπικών κοινωνιών που επλήγησαν τα τελευταία χρόνια από φυσικές καταστροφές. Οι κοινωνίες μιλούν από μόνες τους και είτε μιλάμε με κατοίκους της Βόρειας Εύβοιας, είτε των χωριών και πόλεων που πλημμύρισαν στη Θεσσαλία όλοι έχουν να πουν ότι αφέθηκαν αβοήθητοι να αντιμετωπίσουν μόνοι τους την καταστροφή. Το ΤΕΕ μαζί με τα τοπικά του παραρτήματα ακόμα μια φορά ήταν άφαντο και έχοντας αλλάξει πλέον ριζικά προσανατολισμό ως υπερυπουργείο αναθέσεων, ούτε καν βρήκε τον χρόνο και τον τρόπο να οργανώσει την παρέμβαση του απέναντι σε άξονες πολιτικής που εξαγγέλθηκαν και

ολοκληρωμένα σχέδια όπως αυτό του Στ. Μπένου για την Β. Εύβοια για τα οποία σίγουρα είχα πολλά να αντιτείνει.